

Tiitisen listan nimet jäämässä yhä piiloon

Paperi DDR:n ulkomaanvakoilun kiinnostuksen kohteista avautuu tutkijoille tänä vuonna

Tuomo Pietiläinen HS

SUOMALAISIA kuohuttaneen Tiitisen listan nimet ovat jäämässä yhä pimentoon, vaikka tutkijat pääsevätkin tutustumaan asiakirjaan tänä vuonna. HS:n tietojen mukaan Supossa edellytetään, että listaan tutustuva tutkija sitoutuu olemaan julkistamatta nimiä.

Suojelupoliisi voi luovuttaa mieliä kuohuttaneen Tiitisen listan tutkimuskäyttöön kevätkesästä lähtien. Tämä johtuu siitä, että 2015 tulee kuluneeksi 25 vuotta siitä, kun suojelupoliisin päällikkö Seppo Tiitinen sai listan DDR:n ulkomaantiedustelua kiinnostaneista suomalaisnimistä.

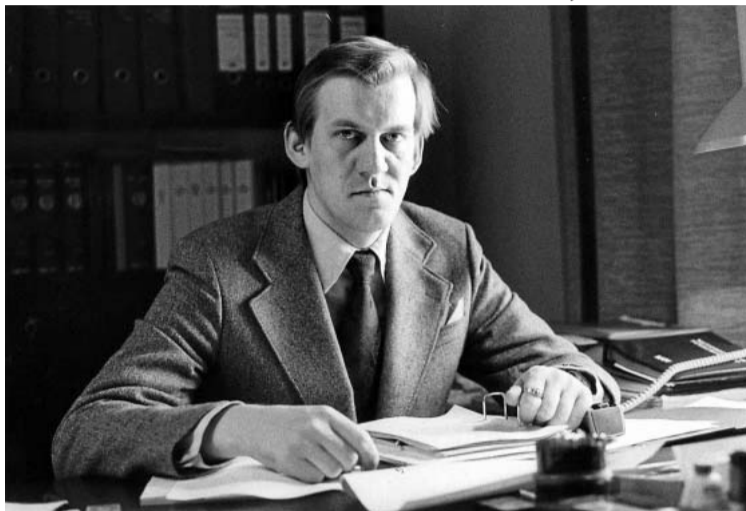
Supo on myöntänyt vakavasti otettavaan historiantutkimukseen arkistolupia, kun 25 vuotta on kulunut dokumentin syntymisestä. Tiitisen lista sisältää vinkkitietoa paristakymmenestä suomalaisesta, jotka olivat yhteydessä DDR:n ulkomaanvakoilun Stasin upseerien kanssa.

LISTA ON peräisin Saksan tiedustelupalvelulta, joka sai sen Stasi-loikkaarilta tai loikkareilta.

Supo ei myöskään myönnä lupaa pelkän listan tutkimiseen, vaan tutkimusaiheen pitää olla laajempi.

Supo ei halua listan nimiä julkisuuteen, sillä tietyvästi se on kerätty melko heppoisiin perusteisiin. Kyse on suomalaisista henkilöistä, jotka olivat DDR:n ulkomaanvakoilun kiinnostuksen kohteita.

Mikäli Supo epäilisi heidän

Seppo Tiitinen työskentelee suojelupoliisin päällikkönä 1978-1990. Kuva on vuodelta 1978.

syyllystyneen vakoiluun, sen olisi pitänyt käynnistää esitutkinta. Vakoilututkimuksia ei ole listan nimistä kuitenkaan käynnistetty.

VAKAVASTI otettavan historian-tutkijan kurkistus Stasi-aineistoon saattaisi kuitenkin lopettaa jatkuvan huhumylyn Stasi-urkijoista.

Supossa edellytetään, että tutkija sitoutuu olemaan julkistamatta nimiä.

Supo on pitänyt Tiitisen listaa oman toimintansa kannalta vähäarvoisena, mutta vastustanut sen julkistamista. Perusteena on ollut henkilösuojan lisäksi se, että julkistaminen "heikentäisi keskeisesti Supon tiedonsaantia kansainvälisiltä yhteistyötahoilta", kuten Supo vuonna 2010 muotoili.

Korkein hallinto-oikeus päätti toukokuussa 2010, että suojelupoliisi voi edelleen pitää Tiitisen listan salassa.

Perusteena oli se, että listan julkistaminen voisi vaarantaa suojelupoliisin suhteet yhteis-

työtahoihin eli Saksan tiedusteluun.

Tiedustelumaaailmassa tietojenvaihto perustuu luottamuksellisuuteen eli tietojen pitämiseen vain omassa käytössä.

TIITISEN LISTAN avaamisesta tutkijoiden käyttöön kertoi tänä vuonna ensimmäisenä kokoomuksen Verkkouutiset. Lehden haastattelema Helsingin yliopiston poliittisen historian emeritusprofessori Seppo Hentilä sanoo nykyisin kannattavansa listan julkistamista.

"Olin aluksi sitä mieltä silloin kun tämä lista tuli Alpo Rusin tapauksen myötä puheenaiheeksi, että sitä ei olisi viisasta antaa tutkijoiden käyttöön, koska siitä tulisi uusia Rusin kaltaisia tapauksia, jolloin syyttömät henkilöt menettäisivät maineensa", Hentilä sanoo Verkkouutisille.

Suojelupoliisi epäili vuonna 2002 Alpo Rusia törkeästä vakoilusta DDR:n hyväksi vuosina 1969-76.

Hentilän mukaan hän on muuttanut kantaansa, koska lassaapito "jatkuvasti kaivertaa julkisuudessa".

Tuomo Pietiläinen

Tausta

Lista on kuohuttanut kymmenen vuotta

TASAVALLAN PRESIDENTTI Mauno Koivisto ja suojelupoliisin päällikkö **Seppo Tiitinen** sulki listan kassakaappiin 1990. Tiitisen analyysin mukaan "paska ei pöyhien parane".

Julkisuuteen tuo peruste kerrottiin häveliäämmin ja vähän väärinkin niin, että tunkio ei pöyhimällä parane. Tiitisen lista on elänyt omaa elämäänsä yli kymmenen vuotta. Kohu alkoi, kun eduskunnan pääsihteeriksi siirtynyt Tiitinen kertoi listan olemassaolosta Helsingin Sano-

missa 10. lokakuuta 2002.

Muun muassa Tiitinen ja Koivisto ovat kannattaneet listan nimien julkistamista. Tämä johdetaan siitä, että nettipalstoilla epäiltiin jatkuvasti, että Koivisto, Tiitinen, Supo ja muut päättäjät haluavat salaamisella suojella joitakin poliitikkoja tai muita tärkeitä vaikuttajia.

Presidentti **Sauli Niinistö** mielestä Tiitisen lista voitaisiin antaa rajoitetusti tutkijoiden käyttöön, mutta myös nimien julkistamista olisi harkittava.

Luettelo sisältää sekalaisen joukon suomalaisia, joihin Stasin työntekijät Suomessa tunsivat kiinnostusta.

Länsi-Saksan tiedustelupalvelu sai listan Stasia kiinnostaneista suomalaisista Berliinin muurin murtumisen jälkeen yli kaksikymmentä vuotta sitten. Suomi sai listan Länsi-Saksalta.

AITOA LUETTELOA nimistä ei ole julkistettu, mutta arvailuja kyllä.

Kyse oli aivan tavallisesta DDR:n ulkomaanvakoilusta: Stasin kykyjenmetsästäjät etsivät kohteiksi ideologisia myötäeläjiä muun muassa opiskelijoista sekä kulttuurin, tieteen, taiteen ja politiikan parista. Merkittäviä poliitikkoja listalla ei HS:n tietojen mukaan ole.

Jyväskylän puukottaja vältti vankilan

Lasse Kerkelä HS

Jyväskylä

JYVÄSKYLÄN kirjastopuukotustapauksesta syytetty selvisivät lievemmillä rangaistuksilla kuin syyttäjä vaati.

Keski-Suomen kärjäoikeus antoi tuomion vuoden 2013 tammikuussa sattuneesta kirjastokahakasta ja aiemmasta vasemmistopoliitikko **Dan Koivulaaksoon** kohdistuneesta pippurikaasusuksesta oikeudenkäynnin toisen istuntopäivän päätteeksi keski-voikolla.

Kirjastopuukotuksen jälkeen yli puolitoista vuotta poliisia pakoillut nuori oululaismies sai ankarimman rangaistuksen eli puolitoista vuotta ehdollista vankeutta.

Oikeus määräsi, että mies on päästettävä heti vapaaksi. Hän oli ollut vangittuna yli kaksi kuukautta.

SYYTTÄJÄ vaati miehelle vähintään kahden vuoden ehdotonta vankeustuomiota.

Oikeuden mukaan mies aloitti väkivaltaisuudet kirjastolla ja muun muassa löi yhtä miestä puukolla. Väkivalta alkoi sen jälkeen, kun miehen ja toisen syytetyn pääsy Ääri-oikeisto Suomessa -kirjan esittelytilaisuuteen estettiin.

Lisäksi oululaismies sumutti pippurikaasua vasemmistopoliitikko Koivulaakson kasvoille Oulussa vuonna 2012.

Oikeus tuomitsi miehen kaikista niistä rikoksista, joista syyttäjä vaati hänelle rangaistusta. Tuomio tuli muun muassa törkeästä pahoinpitelystä sekä kokouksen estämisen ja poliittisten toimintava-

Mies tuomittiin myös poliitikon kaasuttamisesta.

pauksien loukkaamisen yrityksistä.

Oulun hyökkäyksen mies kiisti sillä perusteella, että hän ei ollut tapahtumapaikalla teon sattuessa. Oikeus kuitenkin katsoi miehen olleen hyökkääjä, koska hyökkäyksen uhri Koivulaakso ja toinen henkilö tunnistivat miehen oikeudessa hyökkääjäksi.

Oululaismies joutuu maksamaan rikostensa uhreille yhteensä noin 2800 euroa erilaisia korvauksia.

DAN KOIVULAAKSO luonnehti keskiviikkona Twitterissä miehen tuomiota vitsiksi.

"Hän on jo osoittanut hyökkäävänsä toistuvasti poliittisiin tilaisuuksiin", Koivulaakso kirjoitti.

Syyttäjän mukaan mies on äärioikeistolaisen Suomen vastarintaliikkeen aktiivijäsen.

Oikeus hylkäsi lakiin perustumattomana syyttäjän vaatimuksen koventaa miehen ja hänen toverinsa rangaistuksia sillä perusteella, että heidän rikostensa vaikuttimena olivat tilaisuuden osallistujien poliittiset mielipiteet.

KIRJASTON välikohtaukseen liittyen syytettiin kolmea muutaakin miestä. Kukin heistä sai 15-70 päiväsakkoa.

Yli 70 ammattiliittoa pohtii "superjärjestöä"

Marjukka Liiten HS

UUTTA työmarkkinoiden jättijärjestöä kättilöidään laajalla rintamalla perjantaiaamuna, kun joukko ammattiliittoja kerääntyy yhteiseen kokoukseen Helsinkiin.

Paikalle on kutsuttu edustajat kaikista ammattiliitoista ja palkansaajakeskusjärjestöistä. Keskiviikkoon mennessä kokoukseen oli ilmoittautunut 72 ammattiliittoa, kun yhteensä niitä on 80.

VAIKKA myös Akavasta on runsaasti liittoja paikalla, liittymistä uuteen, mahdollisesti syntyvään "superjärjestöön" on tähän mennessä ajanut näkyvämmiin vain Insinööri- ja Puukottajien liiton puheenjohtaja **Pertti Porokari**, joka on myös

Ylempien toimihenkilöiden eli YTN:n puheenjohtaja.

Akavan puheenjohtaja **Sture Fjäder** kannattaa vakaasti Akavan itsenäisyyttä.

Useissa Akavan liitoissa uskotaan, että korkeakoulutettujen ääni hukkuisi teollisuusliittojen joukoissa. Esimerkiksi Suomen Ekonomit ei ole perjantain kokoukseen edes ilmoittautunut, koska se aikoo pysyä Akavassa.

"Meillä on nyt parempaakin tekemistä eli keskitymme uuden brändimme kirkastamiseen", sanoo ekonomien liiton toiminnanjohtaja **Hanna-Leena Hemming**.

SAK:N ja **STTK:N** liitot ovat yhdistymishankkeen takana. Suurjärjestön on toivottu vahvistavan palkansaajien asemaa suhteessa työnantajiin.